

Zápis o obhajobě doktorské dizertační práce

Datum: 30.9. 2014

Jméno: JUDr. Ondřej Preuss

Téma: Je změna podstatných náležitostí demokratického právního státu nepřípustná ?

Přítomni: Prof. JUDr. Zdeněk Jičínský, DrSc., předseda komise, doc. Dr. Ing. Ján Gronský, CSc, doc. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., doc. JUDr. Jana Reschová, CSc., členové komise, Prof. JUDr. Alexander Brörtl, CSc., Prof. JUDr. Václav Pavlíček, CSc., oponenti, Prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., školitel

Předsedající prof. Jičínský přivítal přítomné členy komise a seznámil je s uchazečem. Konstatoval, že byly splněny všechny podmínky ke konání ústní obhajoby, včetně publikování práce. Poté doktorand přednesl úvodní slovo a představil svou práci. Hovořil o cílech práce a stěžejních otázkách. Dále se zabýval její strukturou a přínosem. Hovořil o pojmu lid, podstatné náležitosti demokratického právního státu a elita. Věnoval se platonské ideji věčného demokratického státu. K dotazu ohledně publikování práce uvedl, že některé části byly vydány jako články odborných kolektivních publikací, jinak byla práce publikována jako celek v Edičním středisku Právnické fakulty UK v Praze.

První oponent Prof. JUDr. Alexander Brörtl, CSc., konstatoval, že doktorand nastolil provokativní otázku, kterou již v minulosti zpracovávala celá řada autorů. Oponent hovořil k historickému pohledu na vývoj problematiky (Aristoteles, Výmarská ústava), k pojmu obranyschopná demokracie a k soudní kontrole ústavnosti ve vybraných zemích. Oponent pochválil použití metod práce, naopak měl výhradu k nestrukturovanosti některé argumentace a polemické zkratkovitosti určitých závěrů.

Druhý oponent Prof. JUDr. Václav Pavláček, CSc. doporučil práci k obhajobě. V posudku uvedl metodologické připomínky, připomenul, že by bylo vhodné se věnovat i vývojovým aspektům problematiky a starší odborné publicistice. Naopak ocenil objektivní interpretaci literatury, kterou doktorand cituje, i když se domnívá, že ji dostatečně nevyužil. Postrádal v práci větší důraz na vyjádření, že právní teoretici nejsou zpravidla neutrální, ale mají hodnotové priority, které jako argumenty používají k dosažení svých cílů, a obracející se někdy proti nim. Doporučil, že by práce měla analyzovat, co je v současné době pro demokracii nebezpečné a všimnout si, zda je lid manipulován elitami. Oponent zdůraznil výchovu k lidským právům a ochraně demokratických hodnot a dotazal se na otázku Teorie generace lidských práv.

Uchazeč reagoval na dotazy a připomínky oponentů. K posudku prof. Bröstl se vyjádřil zejména k explicitně vyslovené „klausule věčnosti“, k deficitu strukturovanosti a širší mezinárodní komparace a k pojmu obranyschopnost demokracie. K posudku prof. Pavlíčka předložil argumentaci týkající se tématu Teorie lidských práv, vytvoření nové ústavy, problému nacistické právní vědy a přirozeněprávní roviny nacistické koncepce a konceptu „klausule věčnosti“. Věnoval se rovněž dalším aktuálním podnětům jako např. Ukrajinská krize.

Ve všeobecné rozpravě vystoupil školitel Prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc. a zhodnotil práci a osobu doktoranda. Zmínil obtížnost tématu a možnost další širší publikace práce po zapracování připomínek a podnětů z obhajoby. K věci samé poukázal na pojem „změny a proměny ústavy“ a uvedl příklad zásadní proměny ústavy: volba prezidenta – přímá volba prezidenta, která může mít tento potenciál. Zdůraznil relativní omezenost role ústavních soudů a ukázal na další demokratické články jako je senát nebo např. ve Francii prezident. Dále připomenul úlohu lidu a mezinárodních společenství (Rada bezpečnosti OSN a její úkol - ochrana světového míru jako superhodnoty).

Dále v diskusi vystoupil doc. Kysela, který práci pochválil a zamýšlel se nad podněty z diskuse (pojem materiálního jádra využití jako imanentní „klausule věčnosti“, explicitně vyřčená je silnějším nástrojem, odlišená od materiálního jádra, pojem změna a proměna ústavy, role legislativních změn a reinterpretační ustanovení, zejména soudní). Všeobecné rozpravy se také zúčastnila doc. Reschová a poukázala na nutnost odlišení podstatných náležitostí smlouvy kupní a společenské, zejména s ohledem na složitost zachycení její hodnotové stránky. Hovořila dále k dekomponovatelnosti pojmu, ke kauze „Melčák“ a individualizaci v kategorii stížnosti. V diskusi dále pokračoval prof. Pavlíček (transformace právních států v postsocialistické etapě a změny původních ústavních textů, jejich legálnost a legitimita), prof. Gerloch (kauza „Melčák“ a pojem jednorázovost a jedinečnost), prof. Jičínský (reinterpretační pojmů a problematika legitimacy naší ústavy, kritika Ústavního soudu v kauze „Melčák“), doc. Grónský (potřeba ochrany ústavnosti v procesních záležitostech) a prof. Bröstl (změna a prolomení ústavy, referendum ve Španělsku). Na závěr obhajoby, na vyzvání předsedy komise prof. Jičínského, se doktorand JUDr. Preuss ujal závěrečného slova a poděkoval účastníkům obhajoby za náměty k zapracování do své práce.

V neveřejné části obhajoby proběhlo tajné hlasování s jednoznačně kladným výsledkem 7/0 ve prospěch udělení titulu Ph.D.

Zapsala: Alexandra Hochmanová

